

ÅRSRAPPORT 2011

Fra filmingen av informasjonsfilmen «Med pappa i fengsel»

Engasjerte deltakere på seminaret «Det er ikke så mye som skal til...»

Tur til Sæteren gård med FFP Ung

INNHALDSFORTEGNELSE

Del 1 Presentasjon av For Fangers Pårørende (FFP)

1.1	FFPs virksomhet	s. 3
1.2	Støtte og rådgivning til pårørende	s. 3
1.3	Samarbeid med kriminalomsorgen	s. 4
1.4	Synliggjøring og informasjonsarbeid	s. 4

Del 2 Aktivitetsrapport 2011

2.1	Praktiske forhold	s. 5
2.2	Tilbud til pårørende	s. 5
2.3	Samarbeid med fengsler og kriminalomsorgen for øvrig	s. 8
2.4	Referansegrupper, nettverk og samarbeid	s. 9
2.5	Konferanser og annen deltakelse	s. 11
2.6	Politisk arbeid	s. 12
2.7	Artikler og mediakontakt	s. 13

Del 3 Prioriteringer i 2012

3.1	Organisasjonen FFP	s. 14
3.2	Synliggjøring	s. 14
3.3	Politisk arbeid	s. 15
3.4	Europeisk samarbeid	s. 15

Vedlegg

Regnskap 2011	s. 16
Budsjett 2012	s. 17
Revisjonsberetning for 2011	s. 18

DEL 1: PRESENTASJON AV FFP - FOR FANGERS PÅRØRENDE

1.1 FFPS VIRKSOMHET

FFPs primære arbeidsoppgaver er:

- Gi støtte og råd, samt tilby ulike aktiviteter til pårørende
- Samarbeide med kriminalomsorgen for å bedre pårørendes situasjon i møte med fengslene
- Synliggjøre pårørendes situasjon gjennom prosjekt- og informasjonsarbeid

1.2 STØTTE OG RÅDGIVNING TIL PÅRØRENDE

Støtte og rådgivning til pårørende er FFPs aller viktigste oppgave.

Det meste av kontakten med pårørende foregår via telefon og e-post. Vi har også mange samtaler med pårørende i våre lokaler. FFP arrangerer temakvelder, ukentlige pårørendetreff, individuell terapi, kultur- og ferietilbud, samt egne tilbud for barn og unge.

FFP får henvendelser fra hele landet. FFP har hovedkontor i Oslo og lokalavdeling i Trondheim (FFP Trøndelag).

Pårørende som tar kontakt med FFP

Pårørende til domfelte innenfor alle lovbruddskategorier tar kontakt med FFP. Vi blir kontaktet av pårørende til innsatte med både korte og lange dommer. Det er i hovedsak kvinner som tar kontakt med oss, og spesielt mødre og ektefelle/samboer.

FFP arbeider med saker som gjelder de pårørendes situasjon. Selv om FFP ikke arbeider med saker direkte knyttet til den innsatte, gir vi råd og veiledning også til innsatte som tar kontakt med oss.

Saker

Det er et stort mangfold i sakene pårørende tar kontakt med oss om, men noen temaer går ofte igjen:

Samtalepart. De fleste som ringer trenger en å snakke med om problemstillinger knyttet til fengslingen og sin situasjon som pårørende. Noen har ingen nære venner eller familie de kan snakke om dette med, andre ønsker kanskje ikke å involvere eget nettverk.

FAKTA OM FFP

FFP er en selvstendig organisasjon etablert i 1992.

FFP mottar driftsstøtte fra Justisdepartementet og er for øvrig finansiert via prosjektmidler og legater.

FFP har hovedkontor i Oslo, og lokalavdelingen FFP Trøndelag i Trondheim.

FFP har et styre som består av tre til sju medlemmer der over halvparten skal ha pårørenderfaring.

Styret fatter prinsipielle beslutninger om organisasjonens prioriteringer, arbeidsform og etiske retningslinjer. Styret er også støttespiller og veileder til arbeidsgruppen. Det daglige arbeidet i FFP utføres av ansatte i arbeidsgruppen.

Informasjon. Mange tar kontakt med FFP for å få informasjon om det fengselet deres familiemedlem/venn soner i, eller for å få informasjon om gjeldende lover og rutiner. Mange ønsker å få tilsendt FFPs informasjonsmateriell.

Helse. De store belastningene pårørende kan oppleve får ofte helsemessige konsekvenser. FFPs undersøkelse *Helse og livskvalitet blant fangers pårørende* (FFP 2007) viser at pårørende kan få både fysiske og psykiske plager. Nesten halvparten av de pårørende oppgir at deres helse er blitt dårligere som følge av fengslingen. Undersøkelsen viser at også barnas helse påvirkes.

Barn. Mange tar kontakt med FFP om problemstillinger knyttet til barnas situasjon. Temaer som ofte tas opp er om barn bør få vite om fengslingen, hva man skal fortelle og om barn bør besøke i fengselet.

Medlemskap

Medlemskap i FFP er gratis.

Det er ikke noe krav om medlemskap for å bruke FFPs tilbud eller for å motta FFPs nyhetsbrev. For jevnlig å motta program over aktiviteter og annen informasjon er imidlertid medlemskap nødvendig.

Økonomi. Økonomi er et stort problem for mange pårørende. Situasjonen er særlig vanskelig når det er ektefellen eller samboeren som er i fengsel. Den pårørende mister en inntekt, men har få rettigheter til økonomisk støtte. Er det barn i familien blir situasjonen spesielt vanskelig. Gjenværende omsorgsperson anses ikke som aleneforsørger etter trygdlovreguleringen. Noen ser seg nødt til å skille seg for å få status som aleneforsørger for å kunne klare seg økonomisk. Pårørende har også ofte store kostnader knyttet til reise for å besøke i fengsel.

Utvising. FFP får jevnlig henvendelser fra pårørende som er i en spesielt vanskelig situasjon fordi deres fengslede familiemedlem står i fare for å bli utvist fra landet etter soningen. Flere pårørende opprettholder kontakten med FFP også etter at den innsatte er utvist.

FFPs praksis i enkeltsaker

FFP går normalt ikke inn i enkeltsaker for pårørende. Vi gir råd om hvordan pårørende selv kan formulere søknader eller støttebrev til innsattes søknader eller klager.

I saker som er av prinsipiell interesse eller i spesielle saker der FFP vurderer at den pårørende ikke får den hjelpen han eller hun har krav på, kan FFP engasjere seg etter avklaring med daglig leder og den saken gjelder.

Ingen medarbeidere eller tillitsvalgte har anledning til å benytte FFPs navn til å fremme egne interesser (jfr. FFPs vedtekter).

1.3 SAMARBEID MED KRIMINALOMSORGEN

En annen av FFPs hovedoppgaver er å synliggjøre pårørendes situasjon overfor kriminalomsorgen og formidle hvordan pårørende opplever møtet med fengselet. FFP ønsker å bidra til at besøksforholdene og kontaktmulighetene mellom den innsatte og de pårørende bedres. Gode holdninger hos fengselsansatte og respekt for pårørendes situasjon er viktig for at møtet med fengselet skal bli så godt som mulig

for pårørende. FFP gir innspill til fengslene når det gjelder besøksforhold og kontaktmuligheter, holder foredrag, deltar i prosjekter og referansegrupper i kriminalomsorgen, og blir invitert til å delta på informasjonsmøter for pårørende i fengslene. FFP deltar også på møter for innsatte der tema for eksempel kan være kontakten med pårørende eller barnas situasjon.

FFPs samarbeid med andre

FFP arbeider for å synliggjøre pårørendes situasjon overfor departementer, barnevern, familievern, barnehager, skoler, BUP, PP-tjenesten, NAV, ulike organisasjoner, advokater og politiet. FFP samarbeider også med de ulike instansene i relevante saker.

FFP formidler ofte kontakt for pårørende til organisasjoner som gir gratis rådgivning og rettshjelp på ulike områder. FFP har et godt samarbeid med jusstudentenes rettshjelpstiltak JussBuss og JURK.

1.4 SYNLIGGJØRING OG INFORMASJONSARBEID

FFP arbeider for å synliggjøre pårørendes situasjon, innhente mer kunnskap og spre informasjon om pårørende. Gjennom prosjekter synliggjør FFP aktuelle problemstillinger knyttet til det å være pårørende. FFP utvikler også diverse informasjonsmateriell. Som en del av informasjonsarbeidet inngår også undervisning, foredragsvirksomhet, publisering av artikler, mediekontakt og veiledning av studenter.

DEL 2: AKTIVITETS RAPPORT 2011**2.1 PRAKTISKE FORHOLD****Styret**

Styret besto i 2011 av følgende personer: Styreleder Linn Marie Schilling, Tonje Fossan-Waage, Kari Middelthun, Brit Østbu, Morten Nystrøm og Sissel Lyngvær Ramstad. Det ble avholdt sju styremøter i 2011. Styret har ikke mottatt honorar.

Ansatte

Arbeidsgruppen står for det daglige arbeidet i FFP. Arbeidsgruppen i Oslo har i 2011 bestått av daglig leder Hanne Hamsund, rådgiver Bente C. Grambo (kriminolog, tilbake fra permisjon i september), rådgiver Kjersti Holden (barnevernspedagog, i permisjon fra august), rådgiver Hanne Christoffersen (barnevernspedagog/master i sosialt arbeid), rådgiver/prosjektkoordinator Anne Berit Sandvik (kriminolog) og ungdomskonsulent Mario Erik Briceño López (steinerpedagog). Nina Morseth Lauritzen (barnevernspedagog og familierapeut) er avdelingsleder i FFP Trøndelag. Bemanningen i FFP har i 2011 vært ca. 5,5 årsverk.

FFP har et godt arbeidsmiljø, og de ansatte utfører sitt arbeid med et stort engasjement og arbeidsglede.

I forbindelse med gjennomføring av en samfunnsstraff har en person jobbet hos oss fire timer i uken i november og desember. Vi var veldig fornøyd med hans innsats.

Finansiering

Fra Justisdepartementet mottok FFP i 2011 kr 2 280 000,- i driftsstøtte. Av dette ble det forutsatt at kr 1 150 000,- skulle benyttes til tiltak for barn. Til FFP Ung i Oslo mottok vi kr 450 000,- fra Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet via Oslo kommune og kr 200 000,- fra Helsedirektoratet. FFP har mottatt kr 30 000,- til drift fra Oslo kommune. Til individuell terapi, sosiale treff, temakvelder og rådgivning på telefon mottok FFP kr. 150 000,- fra Stiftelsen Scheibler. Til kulturtilbud og helge- og ferietur mottok vi kr 50 000,- fra Reidar og Gunnar Holst legat og kr 30 000,- fra Boye Schlytters legat til ferietur. Fra KRÅD (Kriminalitetsforebyggende råd) mottok vi kr 150 000,- til møte- og seminar-virksomhet i 2011. Videre mottok FFP kr. 56 039,- fra Eurochips og kr. 100 000,- fra Wayback for bidrag i ulike prosjekter. Til europeisk samarbeid mottok vi kr 30 000,- fra Utenriksdepartementet. Fra NFF mottok vi kr. 10 000,- og vi fikk kr 146 561,- i momskompensasjon.

FFP Trøndelag mottok kr. 150 000,- fra Barne- og likestillingsdepartementet via Trondheim kommune, kr. 20 000,- fra Helse Midt-Norge, kr 30 000,- fra Torstein Erbos gavefond og kr. 20 200,- i andre inntekter.

Utover driftsstøtten fra Justisdepartementet finansieres FFP altså via flere ulike prosjektmidler, fond og legater. For å innhente disse midlene sendte FFP for 2011 totalt 27 søknader på til sammen kr. 3 669 561,-. Vi fikk positivt svar på 11 av søknadene, og fikk innvilget i alt kr. 1 640 781,-.

En viktig målsetting for FFP er å arbeide videre for å få en sikrere finansiering av FFP Trøndelag. Det har i for liten grad lyktes oss å skaffe midler direkte til avdelingen, så avdelingen er hovedsakelig finansiert via midler fra FFP sentralt.

Lokaler

FFP i Oslo har lokaler i Nordahl Brungst. 5. Lokalene er leid av Stiftelsen Nordahl Brungst gate 5 og kostet kr 78 072,- pluss strømutfgifter i 2011. Husleien hadde en betydelig økning på kr. 28 072,- i 2011 fordi den ikke har vært regulert på flere år.

FFP i Trøndelag har lokaler i Fjordgata 19 i Trondheim. Leie av lokalet kostet kr. 85 940,- pluss strømutfgifter i 2011.

Regnskap og revisjon

Revisjonsselskapet Bruserud & Co AS har revidert FFPs regnskap for 2011 og Petter Arneid har også i år vært FFPs regnskapsfører.

Grafisk arbeid

FFP har benyttet grafisk designer Lars Schrøder fra firmaet Fjeldheim & Partners AS og illustratør Silvia Kjølstad til grafisk arbeid i 2011. Lars Schrøder har blant annet tegnet FFPs nye logo etter navendringen til For Fangers Pårørende (FFP).

2.2 TILBUD TIL PÅRØRENDE

FFP har også i 2011 hatt et bredt tilbud til pårørende.

Rådgivning på telefon, e-post og forum

FFPs primære kontakt med pårørende skjer via rådgivning på telefon og e-post. Mange har behov for informasjon knyttet til fengsler og kriminalomsorgen. Andre trenger først og fremst noen å snakke med. Også i 2011 har pårørende fra hele landet tatt kontakt. På FFPs hjemmeside har vi et forum for pårørende, som har vært mye brukt. På forumet kan pårørende kommunisere med andre pårørende og ta opp ulike problemstillinger.

FFP svarer også på innlegg og bidrar med informasjon og rådgivning på forumet.

FFPs tilbud til pårørende

- Landsdekkende rådgivning på telefon, e-post og forum
- Individuelle samtaler og familiesamtaler
- Individuell terapi
- Pårørendetreff på dagtid og kveldstid
- Tilbud om aktiviteter og rådgivning for barn og unge
- Temakvelder
- Kultur- og ferietilbud

Telefontider: Mandag til fredag fra 9.00 – 15.30.
Tirsdager til 19.30.

Pårørendetreff og temakvelder

I 2011 hadde FFP i Oslo tilbud om pårørendetreff på onsdager fra kl. 12.00 - 14.00. Her kan pårørende treffe andre pårørende og oss som jobber i FFP.

Vi hadde tre temakvelder i 2011 med følgende tema:

- *Hvordan rammer fengslingen pårørende økonomisk? Hvordan kan situasjonen bedres?*
- *Å være pårørende når "alle vet": Omgivelsenes reaksjoner og medias fremstilling av straffesaker*
- *Utvisning*

I tillegg til temakveldene har vi arrangert både juleavslutning og sommeravslutning for pårørende.

Kulturtilbud for voksne

FFP inviterte i 2011 pårørende med på følgende teateroppsetninger:

- *Lærere for livet* på Oslo Nye teater
- *Othello* på Nationalteatret.

Vi får mange positive tilbakemeldinger fra pårørende som setter stor pris på å delta på ulike kulturtilbud med FFP. Mange setter pris på fellesskapet FFP tilbyr, muligheten for å oppleve ulike kulturtilbud og muligheten til å møte andre i samme situasjon. For mange er det å delta på slike arrangementer en fin måte å bli kjent med FFP og våre tilbud.

Individuell terapi til pårørende

Flere pårørende fikk i 2011 tilbud om individuell terapi hos gestaltterapeut Lill Hallbäck, som selv har erfaring som pårørende. Vi har et stort ønske om å utvide dette tilbudet, og søkte for 2011 om finansiering for å doble timeantallet. Til tross for at vi ikke fikk denne økningen innvilget vi likevel noen flere timer enn budsjettert dette

året. Vi vil arbeide videre for å finansiere en økning i tilbudet om individuell terapi.

FFPs pårørendetreff og tilbudet om individuell terapi ble i 2011 finansiert av Scheiblers legat.

Ferie i Kragerø

FFP arrangerte i sommer for sjette gang ferietur for pårørende til Kragerø. Som i de foregående årene var dette en meget populær og vellykket ferietur. I år deltok seks barnefamilier med til sammen åtte barn og seks voksne, en bestemor med to barnebarn samt to voksne pårørende som reiste uten barn. Inkludert tre ansatte fra FFP var vi en fin gjeng på 22 personer. Både voksne og barn fikk god kontakt på tvers av alder og tidligere bekjentskap.

Ved siden av en rekke andre sosiale aktiviteter i løpet av denne turen, arrangerte vi et eget treff for barna i alderen 6 – 14 år. Treffet inneholdt bli kjent-leker og samtaler om temaet fengsling. Barna var engasjerte, stilte spørsmål og delte av egne erfaringer. De ga uttrykk for at dette var en morsom og spennende samling.

FFP Ung på høsttur til Sæteren gård

Foreldrene verdsatte også dette tilbudet, og at barna fikk rom til å snakke om ting de ellers synes var vanskelig å snakke med andre om.

Tilbakemeldingen fra deltakerne på ferieturen har vært svært positive. Deltakerne setter stor pris på å være i et uformelt og sosialt fellesskap med andre med lignende erfaringer. For noen pårørende er FFPs ferietur den eneste muligheten til å kunne reise på ferie.

FFPs kultur- og ferietilbud er finansiert av Reidar og Gunnar Holsts legat og av Boye Schlytters legat.

FFP Ung

FFP Ung er FFPs barne- og ungdomstilbud. FFP Ung tilbyr et møtested og ulike aktiviteter for barn og unge opp til 23 år. FFP Ung er finansiert av Justisdepartementet og av Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet via Oslo og Trondheim kommune.

FFP Ung hadde følgende aktivitetstilbud i 2011: Klatring på Klatreverket, besøk i Oslo Reptilpark, meksikansk aften, tur til Oslo Gladiators, juleavslutning på Skjerven gård, burger og kino og tur til Tusenfryd. Vi inviterte også til en temakveld for barn og unge. FFP Ung hadde også flere turer på teater i 2011:

- *Rockeulven* (Nationalteatret)
- *Skatten på Sjørøverøya* (Det Norske Teateret)
- *Knutsen og Ludvigsen* (Riksteateret)

Gruppe for barn

FFP tilbød i 2011 en gruppe for barn/ungdom som møttes over flere ganger. På en av gruppesamlingene hang vi store ark rundt i lokalet, med titler som «når jeg hører ordet *familie* tenker jeg...» og «å ha en pappa i fengsel betyr...». Barna skrev ned tanker og assosiasjoner til hver tittel. Dette var en svært vellykket arbeidsmåte.

FFP Ung arrangerte en helgetur til Sæteren gård i Bærumsmarka. På turen deltok seks voksne og seks barn. FFP Ung arrangerte flere fellesaktiviteter, blant annet en samtalekveld for barna, grilling i gapahuken og lek i hinderløypa.

Tilbud for pårørende i FFP Trøndelag

FFP Trøndelag har hatt tilbud om rådgivning på telefon og e-post og samtaler i FFPs lokaler med rådgiver/familieterapeut. FFP Trøndelag har hatt jevnlig tilbud om pårørendetreff samt tilbud om aktiviteter som tur til Leo Lekeland, bowling og pizza, kino, tur til Pirbadet og piknik på Munkholmen.

Offisiell åpning av FFP Trøndelag

Tirsdag 12. april 2011 var det offisiell åpning av FFP Trøndelag. Nesten 40 deltakere, både pårørende og gjester fra ulike etater og organisasjoner, deltok på åpningen. Avdelingen tilbyr blant annet samtaler og rådgivning, ukentlige treff for pårørende på dagtid, og ulike aktiviteter for barn og familier på kveldstid.

Både kriminalomsorgen og politiet ønsket et samarbeid med FFP velkommen. Her er avdelingsleder Nina Morseth Lauritzen (i midten) sammen med fengselsleder Toril Holsvik Høyem og stasjonssjef ved sentrum politistasjon, Arve Nordvedt.

2.3 SAMARBEID MED FENGLER OG KRIMINALOMSORGEN FOR ØVRIG

Samarbeid med fengslene og kriminalomsorgen er en av FFPs viktigste arbeidsoppgaver. Det er viktig for FFP å informere fengslene om hvordan pårørende opplever møtet med fengselet og om hvor stor betydning holdninger hos de ansatte og besøksforholdene har for besøket. Vi har i 2011 etablert et tettere samarbeid med flere av de nærmeste fengslene.

Oslo fengsel. FFP har et godt samarbeid med Oslo fengsel, og har hatt jevnlig møter med blant annet ledelsen. Vi har vært i besøksavdelingen på avdeling A for å gi pårørende informasjon om FFP og rekruttere deltakere til Barneombudets ekspertgruppe om utvisning. Besøksavdelingen på avdeling B ble pusset opp i 2011, og FFP var med i prosessen ved å komme med ulike innspill til hvordan besøksforholdene best kunne tilrettelegges. FFP var også i Oslo fengsel sammen med en representant for Barneombudet for å snakke med innsatte med utvisningsvedtak. Vi informerte om FFPs arbeid og fortalte om Barneombudets ekspertgruppe om utvisning.

Halden fengsel. FFP deltok på et ledermøte og holdt et innlegg for teamlederne i fengselet. Vi presenterte FFPs arbeid og pårørendes opplevelse av møtet med fengselet. Vi fikk en god dialog om tilrettelegging for pårørende i Halden fengsel. FFP deltok også på *Frivilliges dag* i fengselet, der innsatte fikk møte ulike frivillige organisasjoner.

Bredtveit fengsel. Prosjektet *Musikk i fengsel og frihet* ved Bredtveit fengsel feiret 20 år, og FFP deltok på jubileumsfeiringen ved fengselet. Det var et hyggelig arrangement med taler og musikkinnslag.

Kongsvinger fengsel. FFP hadde møte med to ansatte og en fengselsprest. Det var en stund siden forrige besøk, og vi hadde mottatt flere tilbakemeldinger om fengselet fra pårørende. Vi hadde en presentasjon om FFP og tok opp problemstillinger som berører pårørende.

Sandaker overgangsbolig. FFP holdt foredrag for ansatte ved Sandaker overgangsbolig på deres temadag. Vi informerte om FFP og om sentrale problemstillinger vedrørende pårørendes situasjon. Det ble også en fruktbar diskusjon om hvordan Sandaker overgangsbolig kan jobbe for å trekke pårørende mer målrettet inn i arbeidet med den enkelte innsatte.

Ny besøksavdeling i Oslo fengsel

Besøksavdelingen i Oslo fengsel avdeling B, ble i 2011 ferdig ombygget og rehabilitert. Dette ble markert med en offisiell åpning der blant annet daværende justisminister Knut Storberget deltok. Storberget la i sin tale vekt på hvordan en vellykket tilbakeføring til samfunnet blant annet avhenger av muligheten til å opprettholde nære familierelasjoner gjennom soningen, og hvor avgjørende gode besøksforhold er med hensyn til dette. Barneombudet og FFP var også blant deltakerne på åpningen. Det samme var deltakere fra FFP Ung og Barneombudets ekspertgruppe av barn med foreldre i fengsel. Som deltakere i ekspertgruppa var barna involvert i ombyggingsprosessen. Gjennom tegninger og innspill til Oslo fengsel og arkitektene bidro barna med viktige synspunkter for å gjøre den nye besøksavdelingen mer barnevennlig. Det var derfor ekstra hyggelig at disse barna nå ble invitert til å overvære åpningen og å se resultatet.

Barneombud Reidar Hjermand, fengselsleder Stig Meisler Storvik og justisminister Knut Storberget inspiserer den nye besøksavdelingen sammen med barn fra FFP Ung og barneombudets ekspertgruppe.

Ringerike fengsel. FFP har gjennom flere år hatt jevnlig samarbeid med Ringerike fengsel. Vi har nå etablert en fastere samarbeidsmodell med halvårlige møter. Representanter fra Ringerike fengsel har vært på besøk hos FFP, og FFP har også vært på Ringerike.

Ila fengsel. FFP har også hatt møte med Ila fengsel. Tilbakeføringskoordinatoren ved Ila tok kontakt med FFP med ønske om en fastere struktur på samarbeidsmøtene.

Trondheim fengsel. FFP har hatt jevnlig kontakt med Trondheim fengsel blant annet i forbindelse med samarbeidsprosjektet med Wayback med sikte på å tilby familierapi til innsatte og pårørende og lokaler for samvær med barn. FFP har også vært til stede i besøksavdelingen i fengslet for å møte pårørende og informere om FFP. Videre har FFP hatt et møte med forvaringsdømte for å fortelle om FFP i Trondheim fengsel.

Trondheim fengsel avd. Kongensgate. FFP har vært på et møte med ledelsen for å orientere om våre tilbud, samt deltatt på en temakveld for innsatte.

Leira fengsel. FFP har hatt møte med ledelsen samt et møte med innsatte ved Leira fengsel.

Alle fengsler. Årets *Prisoners' children's week* gikk av stabelen 1. til 8. juni. I den forbindelse sendte FFP ut *Hjerte for barna*-brosjyre til alle fengsler, friomsorgskontorer og overgangsboliger. Alle fengselsledere fikk også en epost med oppfordring om å gjøre positive tiltak for besøkende barn denne uken. I år fikk vi langt færre tilbakemeldinger fra fengslene enn forrige år, noe som betyr at vi vet lite om i hvilken grad oppfordringen ble fulgt opp.

2.4 REFERANSEGRUPPER, NETTVERK OG SAMARBEID

- FFP er med i nettverket *Forum for barnekonvensjonen*. Nettverket jobber for at barns rettigheter etter barnekonvensjonen skal ivaretas i Norge. Situasjonen for barn med foreldre i fengsel og barn med foreldre som blir utvist er blant sakene som tas opp. FFP deltok på flere møter i forumet i 2011.
- FFP er representert i brukerrådet ved Regional Sikkerhetsavdeling på Dikemark, som også består av fengselspsykiatrisk poliklinikk i Oslo fengsel.
- FFP er representert i en nasjonal referansegruppe under BarnsBeste. BarnsBeste er et kompetansenettverk for barn som pårørende. I 2011 har FFP hatt mye kontakt med BarnsBeste. Vi deltok blant annet på flere møter i referansegruppa, samarbeidet om informasjonsfilmen *Med pappa i fengsel* og FFP holdt foredrag om barn av innsatte i BarnsBestes forskernettverk.

Med pappa i fengsel

"Når jeg hører ordet fengsel tenker jeg en familie som ikke er samlet"

I filmen *Med pappa i fengsel* møter du tre ungdommer og en voksen som forteller om hvordan det oppleves at pappa er i fengsel, og du møter ansatte fra FFP.

Filmen er laget av *BarnsBeste* og produksjonsselskapet *Mediepartner* i samarbeid med FFP.

Filmen er tilgjengelig på www.barnsbeste.no eller du kan finne en link til filmen på www.ffp.no.

Fra filmingen utenfor Oslo fengsel

Øvrig samarbeid

I 2011 har FFP hatt et samarbeid med flere organisasjoner og instanser.

Barneombudet. FFP har hatt jevnlig samarbeid med Barneombudet om temaet barn med foreldre i fengsel. I 2011 ble det etablert en ekspertgruppe for barn som har opplevd at en fengslet forelder har fått utvisningsvedtak eller er utvist. FFP har rekruttert barn, fulgt opp barna og familiene samt deltatt i møtene hos Barneombudet sammen med barna.

Wayback. FFP har et godt samarbeid med Wayback både i Oslo og Trondheim. Samarbeidet består primært i å synliggjøre og rekruttere til hverandres tilbud. I 2011 samarbeidet vi også om et forprosjekt med sikte på å kunne tilby familierapi til innsatte og pårørende samt egnede lokaler for samvær mellom innsatte og deres barn.

Myrsnipa. Myrsnipa er et møtested under Kirkens Bymisjon der blant annet innsatte kan ha samvær med barna sine. FFP og Myrsnipa samarbeider i forbindelse med rekruttering og synliggjøring av hverandres tilbud.

Nettverkssamarbeid FFP Trøndelag. Lokalavdelingen arbeidet i 2011 videre med nettverksetablering og videreutvikling av samarbeid med viktige samarbeidspartnere. FFP Trøndelag har hatt samarbeid med politiet, Veiledningssenter for pårørende til rusmisbrukere i Midt-Norge, helsestasjoner, skoler, barnehager, Kirkens bymisjon, familievernkontor og NAV.

I forbindelse med at FFP Trøndelag var medarrangør av seminaret *Det er ikke så mye som skal til*, nådde FFP ut til mange ulike instanser og fagmiljøer.

Julegave med mening

Barneboka *Henrik har en hemmelighet* handler om Henrik som har en far som sitter i fengsel. Boken er skrevet av Kirsti Hansen Demény. Gjennom støtte fra ulike fond, bedrifter og enkeltpersoner kunne FFP tilby boken som en julegave til barn av innsatte. Mange syntes det var meningsfullt å støtte dette initiativet og være med å gi en spennende og nyttig bok i julegave.

Europeisk samarbeid

Eurochips. FFP er med i nettverket Eurochips (European Network for Children of Imprisoned Parents). Dette er et nettverk for organisasjoner i Europa som arbeider for barn med foreldre i fengsel. FFP har også i 2011 hatt et tett samarbeid med Eurochips. FFP deltok på årets generalforsamling i Barcelona.

Prosjektsamarbeid. Som medlem i Eurochips var FFP også involvert i EU-prosjektet *When innocent are punished – Children of imprisoned parents* (CIP). Målet med prosjektet var å kartlegge situasjonen til barn av innsatte i fire europeiske land (Danmark, Nord-Irland, Italia og Polen). Rapporten *Children of imprisoned parents* inneholder anbefalinger om hvordan forholdene for barn av innsatte kan bedres.

FFP har også bidratt med mye informasjon om norsk kriminalomsorgs arbeid og tiltak rettet mot ivaretagelse av barn av innsatte, til et større forskningsprosjekt, *COPING*, som Eurochips er involvert i.

Day of General Discussion. 30. september 2011 deltok FFP på *Day of General Discussion* i regi av FNs Barnekonvensjon i Geneve. Ulike temaer relatert til Barnekonvensjonen diskuteres årlig av deltakere fra hele verden i dette fora. Tema i 2011 var *fangers barn*. FFP hadde to innlegg, det ene relatert til samarbeidet med Barneombudet om ekspertgruppen av barn med

en forelder i fengsel, det andre knyttet til arbeidet med opprettelsen av barneansvarlig i norske fengsler.

Rapporten «Children of Imprisoned Parents» ble lansert i Brussel i mai

Skandinavisk nettverk for fangers barn

I 2011 ble det etablert et skandinavisk samarbeid bestående av en frivillig organisasjon, Barneombud og Justisdepartement fra Norge, Sverige og Danmark, samt Dansk institutt for Menneskerettigheter. Foruten FFP er de frivillige organisasjonene SAVN fra Danmark og Bryggan fra Sverige. Målet med det skandinaviske samarbeidet er å bedre forholdene for barn av innsatte i Norge, Sverige og Danmark. En felles skandinavisk strategiplan for arbeidet rettet mot innsattes barn i de tre landene ble utarbeidet på nettverkets første samling i Danmark i 2011. Strategiplanen ble levert til FNs barnekomite i forbindelse med Day of General Discussion i Geneve der temaet var situasjonen for barn av innsatte. Et viktig ledd i strategiplanen er at alle land i samarbeidet har som en målsetting å etablere barneansvarlige i fengslene for å forankre barneperspektivet.

2.5 KONFERANSER OG ANNEN DELTAKELSE

Foredrag holdt av FFP

FFP har holdt flere foredrag og hatt stand ulike steder for å fortelle om pårørendes situasjon og FFPs arbeid:

- To forelesninger for studenter ved Kriminalomsorgens utdanningscenter (KRUS)
- Foredrag på samling for Røde Kors-visitører
- Foredrag om pårørendes situasjon og FFP for Frelsesarmeens fengselsgruppe
- Foredrag på NAV's seminar, *Fra fengsel til kvalifiseringsprogram*
- Innlegg for ansatte ved Sandaker overgangsbolig om FFP og pårørendes situasjon
- Hilsningstale fra FFP under åpningen av ny besøksavdeling i Oslo fengsel avd. B
- Innspill under Day of General Discussion i Genève der fangers barn var tema
- Foredrag om barn med foreldre i fengsel for forskernettverket Barn som pårørende
- Innlegg på konferansen «*Det er ikke så mye som skal til. Hvordan møte barn i utsatte livssituasjoner?*» i regi av FFP Trøndelag og Veiledningssenter for pårørende til rusmisbrukere i Midt-Norge
- Foredrag for ungdommens bystyre i Trondheim om barn og unges situasjon
- Presentasjon av FFP og pårørendes situasjon for Barne- og familieetaten i Trondheim
- Innlegg om FFP i helse- og velferdskomiteen i Trondheim
- FFP Trøndelag holdt appell om ulike problemstillinger knyttet til barn som lever i fattige familier under en valgveke i Trondheim

Andre konferanser og seminarer

- Kriminalpolitisk konferanse på Storefjell (KROM)
- Seminar, Extrastiftelsen: *Ildsjel på anbud*
- Seminar FAFO, *Utviklingshemmede i fengsel*
- BarnsBeste, lansering av et elektronisk opplæringsverktøy for barneansvarlige
- Kriminalpolitisk konferanse på Sundvolden
- Temakveld om utvisning hos JUSSBUSS
- Debattmøte om barn i fengsel hos JUSSBUSS
- Konferansen *Faget i fokus* på KRUS
- Redd Barnas rettighetskonferanse: *Hva utfordrer barns rettigheter i Norge*
- Redd Barnas rettighetsfrokost om barns rett til medbestemmelse i barnevernet
- Seminar om barns rettigheter i et politisk og internasjonalt perspektiv i regi av Redd Barna

Det er ikke så mye som skal til...

I samarbeid med Veiledningssenteret for pårørende til rusmisbrukere i Midt-Norge, arrangerte FFP Trøndelag i oktober 2011 en konferanse kalt «*Det er ikke så mye som skal til. Hvordan møte barn i utsatte livssituasjoner?*». Det deltok mer enn 50 deltakere fra ulike deler av hjelpeapparatet som møter barn i sitt arbeid, og konferansen var preget av et stort engasjement. Ingen av deltakerne kjente til FFP og vårt arbeid for pårørende før konferansen. Fagdagen var derfor svært viktig for å spre kunnskap, synliggjøre FFP og for å knytte kontakter på tvers av ulike deler av hjelpeapparatet.

Engasjerte deltakere fra ulike deler av hjelpeapparatet

- Seminar om barn og ungdom som utøver vold og kriminalitet i regi av Redd Barna
- Samarbeidsseminar, norsk og russisk kriminalomsorg, *Children and punishment*
- JUSSBUSS 40 år, debattseminar om utvisning
- Friomsorgens strafferettskonferanse, *Hvordan bør strafferettskjeden møte ungdom*
- Europaforum for frivillige organisasjoner, informasjon om politiske prosesser i EU
- Konferanse om sosialt entreprenørskap
- Deltakelse på lobbykurs på Stortinget
- Julelunsj hos friomsorgen.

Annen deltakelse

- Møte med leder for Barnevernsvakten i Oslo. Informerte om FFPs arbeid
- Møte med Røde Kors – barn og unges kontakttelefon. Målsetting for møtet var gjensidig kontakt og utveksling av informasjon
- Møte med DRIV om sosialt entreprenørskap
- Møte med BIG i forbindelse med navnendring

- Samarbeidsmøte med Myrsnipa, Kirkens Bymisjon, Oslo
- Presentasjon av prosjektet *Innsattes barn*, et samværstilbud for innsatte og deres barn i regi av Myrsnipa
- Møte med teaterregissør i forbindelse med mulig teaterstykket om pårørende
- Møte med Veiledningssenteret for pårørende til rusmisbrukere i Oslo
- Møte med Veiledningssenteret for pårørende til rusmisbrukere i region sør
- Flere møter og frokostseminarer i Forum for Barnekonvensjonen
- Møte med russisk kriminalomsorg
- Samarbeidsmøter med Barneombudet i forbindelse med ekspertgruppe for barn som opplever utvisning av innsatt forelder
- Møte med JUSSBUSS om gjensidig samarbeid
- Markering hos friomsorgen ifbm leder Reidar Espedals 60-årsdag
- Flere referansegruppemøter og andre møter med kompetansenettverket BarnsBeste
- Møter med Kirsti Hansen Demény, forfatter av boka *Henrik har en hemmelighet*
- Veiledning av flere sosionom- og advokatsekretærstudenter samt studentgrupper fra KRUS
- Møter med gestaltterapeut Lill Hallbäck om FFPs tilbud om individuell terapi til pårørende
- Nettverksmøter i Trondheim med deltakere fra fengsel v/sosialkonsulenter og ruskonsulenter, NAV, boligkontor og FFP Trøndelag
- Møte med Utekontakten i Trondheim for å utveksle informasjon
- Jevnlige møter med Wayback Trondheim
- Møte med politiet i Trondheim for å etablere kontakt
- Flere møter med Veiledningssenteret for pårørende til rusmisbrukere i Midt-Norge i forbindelse med samarbeid om fagkonferanse
- Møte med lærings- og mestringscenteret i Midt-Norge
- Møte med leder for Jusshjelpa i Trondheim
- Møte med Kirkens Bymisjon i Trondheim
- Fagnettverksmøte med fengsel/friomsorgen, NAV, helse-, velferds- og rusmestringsenheten, ESIKT (enhet for service og internkontroll) og FFP Trøndelag
- Møte med Sør-Trøndelag fylkeskommune v/folkehelsekoordinator
- Møte med Trondheim kommune v/ansvarlig for støtte til lag og frivillige organisasjoner

- Workshop i regi av Batteriet/Kirkens Bymisjon i Trondheim der det ble tatt opp ulike problemstillinger knyttet til barn som lever i fattige familier

2.6 POLITISK ARBEID

Politisk prosess for å bedre forholdene for innsattes barn

2011 var et spennende år når det gjaldt å sette politisk fokus på barn av innsatte.

I en interpellasjon på Stortinget fra Kari Henriksen (A) var temaet opprettelse av barneansvarlige i norske fengsler, inspirert av ordningen med barneansvarlige i alle helseforetak. Debatten viste stor politisk oppslutning om barnansvarlige i fengsel.

Tidligere på året hadde FFP sammen med representanter fra Justisdepartementet vært på studietur til Sverige for å se hvordan ordningen med såkalte barneombud i fengslene fungerte der. Studieturen var et ledd i samarbeidet mellom Justisdepartementet og FFP om oppfølging viktige saker for pårørende i Stortingsmelding nr. 37 (2007-2008)).

Forsommeren 2011 bidro FFP med både muntlige og skiftelige innspill til høringsnotatet der Justisdepartementet foreslår å tydeliggjøre kriminalomsorgens ansvar for barn av innsatte blant annet ved etablering av barneansvarlige i alle kriminalomsorgens enheter. Notatet ble sendt ut på høring senhøsten 2011.

FFP ser dette som et stort og viktig skritt for å ivareta barns rettigheter og for å forankre familieperspektivet i kriminalomsorgen.

- Møter med Justisdepartementet i forbindelse med oppfølging fra kapittelet om pårørende i stortingsmeldingen samt skriftlige innspill, møter og diskusjon i forbindelse med høringsnotatet blant annet om med forslag om å etablere barneansvarlige i fengsel.
- Møte med Barneombudet og Justisdepartementet i forbindelse med forberedelser til skandinavisk nettverk om fangers barn i Danmark
- Møte på Stortinget med Siri Gjesdal fra BarnsBeste og Kari Henriksen fra AP i forbindelse med arbeidet med barn som pårørende og erfaringer etter endringer av Helsepersonelloven og relevansen for tilsvarende endringer i Kriminalomsorgen

- Studietur med Justisdepartementet til Sverige
- Interpellasjon på Stortinget om barn av innsatte
- Møte med Akhtar Chaudry, SV
- Flere møter og skiftelige innspill til JD vedr. høringsnotat om barneansvarlige
- Møte med Barne- og likestillingsminister Audun Lysbakken i forbindelse med oppfølging av FNs merknader til Norges etterlevelse av barnekonvensjonen
- Ungdommens maktutredning. Arbeidet ledes av Trond Viggo Torgersen, og formålet er å utrede ungdoms makt og deltakelse i samfunnet på en systematisk og kunnskapsbasert måte. FFP deltok på en workshop sammen med andre organisasjoner som jobber med ungdom
- Møte på Stortinget med Arild Stokkan-Grande (A) i forbindelse med Arbeiderpartiets arbeid mot fattigdom om pårørendes økonomiske situasjon

Høringer på Stortinget

I forbindelse med behandling av statsbudsjettet var FFP på høring i arbeids- og sosialkomitéen og familie- og kulturkomitéen. På begge høringer argumenterte FFP for bedre ordninger i forbindelse med pårørendes økonomiske situasjon. Vi la vekt på behovet for reisestøtte til besøksreiser, samt for økonomiske rettigheter spesielt til pårørende som blir enslige forsørgere når partneren fengsles.

2.7 ARTIKLER OG MEDIKONTAKT

Media

Dagsavisen 20.01.2011 Livet bak muren går i arv.

Megafon, NRK 02.02.2011. Megafon sendte en reprise av programmet *Foreldre i fengsel*. (<http://www.nrksuper.no/megafon>)

Adresseavisen 12.04 2011. Intervju med en pårørende samt avdelingsleder i FFP Trøndelag.

NRK Ukeslutt 07.05.2011. Intervju med politiker Kari Henriksen (A), justisminister Knut Storberget, Hanne Hamsund fra FFP og en jente fra FFP Ung som har en pappa i fengsel.

NRK Hordaland 03.06.2011. Knut Storberget var gjest i et radioprogram hvor han selv skulle velge en gjest å intervju. Han valgte daglig leder i FFP, Hanne Hamsund, og de hadde en samtale om FFPs arbeid, Hjerte for barna-aksjonen og betydningen av besøkshus i fengsel.

Utviste foreldre

Det har preget hele oppveksten med tårer og savn. Det er noe som preger alt – savnet etter å være en familie.

Ordene kommer fra et barn som har deltatt i Barneombudets ekspertgruppe for barn med foreldre som er eller har vært utvist fra Norge. FFP har samarbeidet med Barneombudet i arbeidet med ekspertgruppen. FFP mener det ikke blir lagt tilstrekkelig vekt på familietilhørighet i utvisning av straffedømte. Hva som er barnets beste og hvordan barna opplever situasjonen blir i for liten grad tatt hensyn til. FNs komité for barns rettigheter har flere ganger uttrykt bekymring for om Norge tar tilstrekkelig hensyn til barns rettigheter når en forelder vurderes utvist. Utlendingsdirektoratet har nå oppfordret Justisdepartementet til å legge større vekt på familieforhold i slike saker. Dette understreker hvor streng Norges praksis er på dette området.

Barn med utviste foreldre

BARNEOMBUDET

Rapporten Barn med utviste foreldre ble lansert januar 2012

Dagbladet 01.08.2011. FFP ble intervjuet i forbindelse med terrorsaken. Temaet var at mange har mobilisert for å gi terrorsiktedes mor medfølelse og støtte.

Aftenposten, A-magasinet 30.03.2011. FFP ble intervjuet i forbindelse med en artikkel om mødre til drapsdømte.

Dagbladet 01.10.2011 FFP ble bedt om en uttalelse i forbindelse med at moren til terrrorsiktede etter 22.7 hadde fått avslag på sin søknad om bistandsadvokat.

FFP mottok også i 2011 jevnlig henvendelser fra journalister som på bakgrunn av ulike tema ønsker å belyse pårørendes situasjon. Journalistene kommer fra både radio, tv, aviser og ukepressen. Ofte ønsker journalister å snakke direkte med pårørende, og ber FFP om å formidle kontakt. FFP er varsomme med å be pårørende stille opp i media, men legger frem forespørsler til pårørende på ulike pårørendetreff og via vår hjemmeside.

DEL 3: PRIORITERINGER FOR 2012

3.1 ORGANISASJONEN FFP

FFP 20 år

I oktober 2012 er det 20 år siden FFP ble stiftet! FFP har i disse årene bidratt til å synliggjøre pårørendes situasjon og behov, og har vært en viktig pådriver for positive endringer for pårørende. Det har også vært spennende å følge utviklingen og å bidra til at fokuset på barn av innsatte har økt. Det har de siste årene blitt større oppmerksomhet rundt fengslingens konsekvenser for barn, tiltak som bedrer deres situasjon, og rettighetene barna har etter FNs barnekonvensjon. Til høsten vil FFP markere 20 års-jubileet med fagkonferanse og jubileumsfest.

Lokalavdelinger

FFP Trøndelag

Finansieringen av FFP Trøndelag har vært lang tid vanskeligere å sikre enn antatt, og i 2011 var avdelingen primært finansiert med midler fra FFP sentralt. Det vil også i 2012 være et viktig satsningsområde å arbeide for å få mer finansiering direkte til avdelingen, både lokalt men også fra sentralt hold.

Forprosjekt Bergen

FFP hadde en målsetting i 2011 om å gjennomføre et forprosjekt for å utredet muligheten for en ny lokalavdeling i Bergen. En eventuell oppstart i 2012 forutsatte at dette forprosjektet ville være vellykket og at grunnlag for driften ble vurdert som realistisk, ikke minst økonomisk.

Erfaringene vi har gjort fra etableringen av FFP Trøndelag har gjort at vi ikke har funnet det fornuftig å satse på etablering også i Bergen. Vi har vurdert at det ikke har vært realistisk økonomisk og at en sikker finansiering av FFP Trøndelag må være sikret før

forprosjektet i Bergen blir igangsatt. FFP er imidlertid svært positivt til en etablering i Bergen på sikt, men ønsker altså å avvente denne satsningen.

Ny logo og lansering av nytt navn

På årsmøte i 2011 ble det bestemt at FFP skulle endre navn fra *Foreningen for Fangers Pårørende (FFP)* til *For Fangers Pårørende (FFP)*. I forbindelse med nytt navn har også logoen til FFP fått ny design. Logoen er nokså lik den gamle, med det samme bildet og de samme fargene. Vi har ønsket at forkortelsen FFP kommer tydeligere frem i den nye logoen, da det er det navnet de fleste benytter.

3.2 SYNLIGGJØRING

Ny hjemmeside

FFP har lenge hatt et ønske om å utvikle en ny og bedre hjemmeside. Den gamle hjemmesiden har lenge vært mangelfull. Stadig flere pårørende finner veien til FFP via www.ffp.no. FFP har inngått et samarbeid med firmaet Idium og vi vil i løpet av våren 2012 lansere vår nye hjemmeside. Hjemmesiden vil inneholde informasjon om aktiviteter i FFP samt mange interessante temaer for pårørende. Mange spør FFP om råd via e-post eller forumet vårt. Et forum for pårørende blir en naturlig del også av den nye hjemmesiden.

Det nye navnet, logoen og FFPs nye hjemmeside vil bli lansert våren 2012. I forbindelse med nytt navn og logo vil det bli aktuelt å trykke opp nytt informasjonsmateriale. I forbindelse med dette vil også noe av materialet bli revidert i løpet av året.

Spre informasjon om FFP

Det vil fortsatt være et satsningsområde for FFP å spre informasjon om pårørendes situasjon og FFPs tilbud både til flere pårørende og ulike fagmiljøer.

I 2012 er FFP invitert inn i BarnsBestes Minoritets-nettverk. Det vil være både relevant og nyttig å delta i dette nettverket da vi ønsker å satse mer på å nå pårørende med utenlandsk opprinnelse. Samtidig vil vi via nettverket nå nye grupper med informasjon om FFP og vårt tilbud.

Som et ledd både i økt synliggjøring og i å nå bedre ut til pårørende med utenlandsk opprinnelse vil vi i løpet av 2012 også oversette noe av FFPs materiell og FFPs hjemmeside.

3.3 POLITISK ARBEID

I 2012 vil det være mye arbeid knyttet til å skrive høringsuttalelser i forbindelse med ulike lovendringer Justisdepartementet foreslår. I forbindelse med forslaget om å tydeliggjøre kriminalomsorgens ansvar for barn av innsatte blant annet ved å innføre barneansvarlige i alle kriminalomsorgens enheter, gjennomførte FFP to høringer med pårørende. Vi gjennomførte en høring med voksne pårørende og en høring med en gruppe ungdom fra 12 til 20 år. De voksnes uttalelser ble inkludert i FFPs høringsuttalelse, mens ungdommenes uttalelser ble skrevet i en egen rapport.

I en lovendring som har som formål å gjøre situasjonen bedre for barn i møte med fengslene, synes FFP det er naturlig å lytte til barnas egne erfaringer og synspunkter. Ungdommene som deltok kom med mange nyttige innspill og anbefalinger vi håper departementet vil lytte til.

FFP skal i 2012 blant annet også skrive høringsuttaler knyttet til endringer vedrørende bruk av tolk i kriminalomsorgen og om økt bruk av konfliktråd.

Pårørendes økonomiske situasjon

FFP hadde igjen en satsning på å sette pårørendes økonomiske situasjon på dagsorden høsten 2011. Vi tok opp pårørendes økonomiske situasjon både i Arbeids- og sosialkomitéen og i Familie- og kulturkomitéen. FFP er også i dialog med stortingsrepresentant Kari Henriksen fra Arbeiderpartiet, som allerede har tatt saken opp i flere sammenhenger. I november arrangerte FFP også en temakveld der hensikten var å skape et forum hvor pårørendes erfaringer kunne formidles til politikere og myndigheter. Tilstede på temakvelden var både pårørende, representanter fra kriminalomsorgsavdelingen i Justisdepartementet og stortingsrepresentant Kari Henriksen fra Arbeiderpartiet.

I 2012 vil FFP fortsette å følge opp denne viktige saken.

3.4 EUROPEISK SAMARBEID

Skandinavisk samarbeidsmøte i Norge.

Justisdepartement, Barneombud og en organisasjon fra Sverige Danmark og Norge var i 2011 samlet til en samarbeidskonferanse «24 timer for barn av innsatte» i Danmark. Samarbeidet ble etablert for at de tre landene skal holde hverandre orientert om og inspirere hverandre i arbeidet for barn av innsatte.

Det ble i fjor blant annet skrevet et notat der målsettingen for arbeidet er beskrevet. Notatet ble sendt til FNs barnekomite i forbindelse med *Day of General Discussion* i september 2011. I 2012 skal FFP arrangere den neste samlingen i dette nettverket.

Prosjektsamarbeid THINK-KIDS

Eurochips er i en søknadsprosess om prosjektmidler til et EU-basert prosjekt, kalt *THINK-KIDS*. FFP skal bidra i dette prosjektet som er et omfattende europeisk samarbeidsprosjekt hvor flere av Eurochips medlemsorganisasjoner deltar. Prosjektet skal utvikle diverse opplæringsverktøy rettet mot en rekke relevante profesjonsgrupper som kommer i kontakt med barn av innsatte. Deltakerorganisasjonene får ulike ansvarsområder, og til sammen dekkes hele straffesaksprosedyren, fra arrestasjon, via doms-avsigelser, fengsling og tilbakeføringsfasen etter endt soning.

FFPs hovedoppgave i prosjektet vil være å etablere et opplæringsverktøy rettet mot politiet, under deltemaet arrestasjon. Dette prosjektet er svært aktuelt for FFP, da politiets praksis og hensyn til pårørende ved pågripelse og arrestasjon er et område vi har ønsket å fokusere på. Vi har tidligere søkt midler til et liknende prosjekt uten å få finansiering. Med forbehold i finansiering er målet at prosjektet skal ha oppstart høsten 2012 og gå over to år.

For øvrig vil FFP i 2012 videreføre det gode landsdekkende rådgivningstilbudet til pårørende og opprettholde et lokalt godt og variert tilbud for pårørende i våre avdelinger i Oslo og i Trondheim.

FFP ser frem til å videreføre sitt viktige arbeid i 2012.

REGNSKAP 2011

Foreningen for Fangers Pårørende

Regnskap for 2011

Inntekter	Ordinær	Prosjekt	FFP	Animasj.film	Kostnader	Ordinær	Prosjekt	FFP	Animasj.film	Total
	drift	FFP Ung	Trøndelag	Extrastift.		drift	FFP Ung	Trøndelag	Extrastift.	
Justisdepartementet	1 130 000				Lønn	1006546	787 607	418 250	26 196	2 238 599
JD, Innsattes barn	130 502	596 231	423 267		Feriepenger	142 598	77 883	39 801	3 144	263 406
Barn og likestillings dep.		450 000			Obligatorisk l.pensjon	35 211	15 752	8 365	524	59 852
Helsedirektoratet		200 000			Arbeidsgiveravg.	151 585	111 053	58 973	3 694	323 305
KRAD	150 000				Arb.avg.av feriepenger	20 106	10 979	5 612	443	37 140
Stiftelsen Scheibler	150 000				Sosiale utgifter	18 053	9 027	2 766		29 846
R og G Holst legat	50 000				Avskrivning inventar	8 183				8 183
Oslo kommune	30 000				Husleie/strøm/renhold	89 103	44 552	111 560		245 215
Utenriksdepartementet	30 000				Inventar/utstyr/vedlikehold	4 844	4 844	8 689		18 377
Trondheim kommune			150 000		Regnskapshonorar	15 625	7 812	7 813		31 250
Wayback/Gjensidige			100 000		Revisjonshonorar	8 000	4 000	4 000		16 000
Mva. kompensasjon	67 966	49 227	29 368		Andre honorarer	53 928	26 964	4 200		85 092
Andre inntekter, Oslo	96 039				Kontorrekvisita	26 591	13 020	4 182		43 793
Andre inntekter Trondh.			70 200		Trykksaker/infomateriell	23 151	11 575	3 000		37 726
Renteinntekter	17 981				Aviser, tidsskrifter og bøker	2 537	1 269	1 523		5 329
					Seminarer, kurs, utdanning	24 090	12 045	26 052		62 187
					Telefon	16 383	8 191	5 070		29 644
					Internett	1 987	994	5 363		8 344
					Porto	23 066	11 533	2 974		37 573
					Reiseutg.	34 513	34 512	33 370		102 395
					Aktiviteter ferie	23 569	70 707	3 153		97 429
					Annonse/informasjon	14 718	7 359	6 670		28 747
					Møteutg og sosiale treff pår.	12 393	12 393	5 904		30 690
					Kontingenter	980				980
					Forsikringspremier	18 672	9 336	3 474		31 482
					Andre kostnader	4 143	2 071	2 071		8 285
Sum inntekter	1 852 488	1 295 458	772 835	3 920 781	Sum kostnader	1 780 575	1 295 458	772 835	34 001	3 882 869

	Ordinær drift	Prosjekt FFP Ung	FFP Trøndelag	Animasj.film Extrastift.	Sum Total
Sum inntekter 2011	(1 852 488)	(1 295 458)	(772 835)	-	-3 920 781
Sum Kostnader 2011	1 780 575	1 295 458	772 835	34 001	3 882 869
Resultat 2011	(71 913)	-	-	34 001	(37 912)

Bevegelse Egenkapital:	Ordinær drift	Prosjekt FFP Ung	FFP Trøndelag	Animasj.film Extrastift.	Prosjekt Oversett.	Prosjekt Inspirasjonsjosh.
Egenkapital 1/1-11	(82 165)	-	-	(67 424)	(33 426)	(10 019)
Årets resultat	(71 913)	-	-	34 001	-	-
Egenkapital pr. 31/12-11	(154 078)	-	-	(33 423)	(33 426)	(10 019)

Eiendeler

Deposittum	30 500
Forskuddsbet. Leie	21 485
Kasse	538
Bankinnskudd	713 577
Sum eiendeler	766 100

Gjeld og egenkapital

Gjeld	
Forskuddstrekk	(110 406)
Skyldig fagforeningskontigent	(663)
Skyldig arb.avg.	(66 879)
Skyldig arb.avg. av feriep.	(37 963)
Skyldig feriepenge	(269 243)
Forskuidd fra kunder	(50 000)
Sum Gjeld	(535 154)
Egenkapital	
EK ordinær drift	(154 078)
EK animasjonsfilm ekstrastiftelse	(33 423)
EK prosjekt oversettelse infohefte	(33 426)
EK prosjekt inspirasjonshefte	(10 019)
Sum Egenkapital	(230 946)
Sum gjeld og EK	(766 100)

Dato:

Håvard L. Hamsund
Daglig lederLinn Marie Schilling
Styreleder

FORELØPIG BUDSJETT 2012

Inntekter

	Regnskap 2010	Budsjett 2011	Regnskap 2011	Budsjett 2012
Justisdepartementet, drift	2 220 000	2 280 000	2 280 000	2 350 000
Justisdep. vekst, landsd. tilb.	0	370 000	0	500 000
Oslo kommune, drift	30 000	30 000	30 000	40 000
BLD/Oslo kommune, FFP Ung	350 000	500 000	450 000	550 000
Helsedirektoratet, FFP Ung	250 000	400 000	200 000	
Helse og Rehabilitering	616 000			
Helseidir				
Reidar og Gunnar Holst legat	70 000	110 000	50 000	110 000
Boye Schlytters legat	29 000	50 000	30 000	
BLD/Trondheim kommune	150 000	250 000	150 000	250 000
Scheiblers legat	200 000	250 000	150 000	100 000
KRAD	150 000	150 000	150 000	50 000
Nav				150 000
Buf dir				250 000
Utenriksdepartementet		75 000	30 000	75 000
Div legater/andre inntekter	28 038	50 000	27 981	50 000
Wayback, prosjektsamarbeid			100 000	
Diverse inntekter Trøndelag			70 200	50 000
Div prosjekter, Euroships	54 000	50 000	56 039	100 000
Momskompensasjon	83 742	90 000	146 561	170 000
Sum mulige inntekter	4 230 780	4 655 000	3 920 781	4 795 000 1)

Utgifter

	Regnskap 2010	Budsjett 2011	Regnskap 2011	Budsjett 2012
Lønn og sosiale utgifter	2 491 665	3 216 216	2 864 450	2 997 733
Andre honorarer	123 356	130 000	85 092	130 000
Microfilm as, animasjonsfilm	500 000	40 000		
Husleie, strøm, renhold	113 365	190 000	245 215	260 000
Inventar/utstyr/vedlikehold	136 764	100 000	26 560	80 000
Aktiviteter og ferie	106 081	130 000	97 429	130 000
Telefon	21 682	40 000	29 644	40 000
Internett	14 226	15 000	8 344	10 000
Porto	63 095	90 000	37 573	65 000
Reise	73 287	100 000	102 395	140 000
Kontorrekvisita	41 708	60 000	43 793	55 000
Møteutg. og sos. treff pår	48 114	60 000	30 690	50 000
Regnskap og revisjon	44 500	55 000	47 250	55 000
Trykk, infomateriell	57 585	130 000	37 726	130 000
Seminar	58 048	70 000	62 187	150 000
Kurs, utdanning		50 000		60 000
Forsikringer	28 511	30 000	31 482	35 000
Pensjon	71 816	100 000	59 852	120 000
Veiledning		15 000		15 000
Aviser, tidsskrifter, litteratur	14 452	15 000	5 329	15 000
Annonse/reklame	52 796	50 000	28 747	80 000
Sosiale utgifter			29 846	40 000
Andre kostnader/diverse	52 997	55 000	9 265	50 000
SUM	4 114 048	4 611 216	3 882 869	4 707 733

Foreløpig resultat

Foreløpig resultat	116 732	43 784	37 912	87 267
---------------------------	----------------	---------------	---------------	---------------

Kommentar til budsjett.

*1 De reelle inntektene vil være lavere enn det som fremkommer i budsjettet. Tallene er dels basert på årets innvilgede støtte, dels på uavklarte søknader. Erfaring viser at vi får flere avslag eller at søknadssummen blir redusert.

REVISJONSBERETNING 2011 - SIDE 1

Til årsmøtet i
Foreningen for Fangers Pårørende

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet for 2011

Vi har revidert årsregnskapet for Foreningen for Fangers Pårørende, som består av balanse pr 31. desember 2011, resultatregnskap som viser et overskudd på kr 37.912,-, oppstilling over endringer i egenkapital for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styrets og forretningsførers ansvar for årsregnskapet

Styret og forretningsfører er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og forretningsfører finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for foreningens utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av foreningens interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Hovedkontor :
Drammensveien 126
0277 OSLO

Telefon : (+47) 23 13 10 80
Telefax : (+47) 23 13 10 90

www.bruserud.no
fornavn@bruserud.no

Avdelingskontor Tønsberg :
Sjøsentret Vallo
Postboks 149
3166 TOLVSRØD

Telefon : (+47) 33 41 45 33
Telefax : (+47) 33 32 90 33

REVISJONSBERETNING 2011 - SIDE 2

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Foreningen for Fangers Pårørende per 31. desember 2011 og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller begrenset revisjon av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av foreningens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 8. mars 2012
Revisjonsselskapet
J. BRUSERUD & CO AS

Jan Bruserud

Hovedkontor :
Drammensveien 126
0277 OSLO

Telefon : (+47) 23 13 10 80
Telefax : (+47) 23 13 10 90

www.bruserud.no
fornavn@bruserud.no

Avdelingskontor Tønsberg :
Sjøsentret Vallo
Postboks 149
3166 TOLVSRØD

Telefon : (+47) 33 41 45 33
Telefax : (+47) 33 32 90 33

For Fangers Påørende (FFP)

Telefon: 22 11 41 30

Mandag til fredag kl. 9.00 – 15.30

Tirsdag til kl. 19.30

Pb 6710, St. Olavs plass, 0130 Oslo

Nordahl Brunsgt. 5, 2. etasje, Oslo

post@ffp.no

www.ffp.no, www.ffp.no/ung

FFP Trøndelag

Telefon: 73 51 19 29

Fjordgata 19, 7010 Trondheim

trondelag@ffp.no

www.ffp.no